

Raja-alueliikkuvuus lisääntyvänä ilmiönä

Elli Heikkilä

Arvioiden mukaan esimerkiksi jo vuonna 1995 noin 600 000 EU-kansalaista asui toisessa maassa kuin missä he kävivät töissä. Puolet heistä työskenteli unionin ulkopuolella. Suomen ja Viron välillä on myös paljon potentiaalia tämän tyyppiselle liikkuvuudelle. Raja-alueliikkuvuutta on ollut pitkään myös Suomen ja Ruotsin välillä Torniojokilaaksossa, mikä tänä päivänä edustaa omalta osaltaan tietentyypistä Euroregion-alueetta. Esimerkiksi Haaparannan ja Tornion kohdalla voidaan puhua kaksoiskaupungista (*twin cities*). Kaksikielisyyttä pidetään valtina, ja kaupungeilla onkin yhteinen kielikoulu, jossa on opetettu vuodesta 1989 lähtien. Koulussa toteutetaan sekä Suomen että Ruotsin koululaitosten opetussuunnitelmien yhdistelmiä, ja opetus tapahtuu sekä suomen että ruotsin kielillä. Naapurimaan kielen opiskelu koetaan molemmissa kaupungeissa tärkeäksi. Tornion ja Haaparannan tavoitteena on kansainvälisen kuntayhtymän perustaminen.

Tänä vuonna on uutisoitu, että suomalaiset ostavat kesämökkejä Ruotsista. Maan tilastokeskuksen mukaan suomalaisilla on niitä n. 200 ja valtaosa Norr-

bottenissa. Lisäksi Torniojokilaaksossa on piirteitä uudesta muuttoliikkeestä: Ruotsin puolelle ei muuteta enää pelkästään työn perässä, vaan houkuttimena ovat hintatasoltaan edullisemmat asunnot, kuten tilanne on myös kesämökkien kohdalla. Moni suomalainen asuu siten Ruotsin puolella, mutta käy työssä Suomessa.

1970-luvun lopussa ja 1980-luvun alkupuoliskolla oli laajaa työmarkkinaliikkuvuutta, kun Neuvostoliittoon rakennettiin Kostamuksen kaupunkia, ja jossa erityisesti kuhmolaiset saivat rakennusalan työtä. Myöhemmin suomalaisia hankki asuntoja Kostamuksesta edullisen hintatason takia.

Tilapäismuuton ja lyhytkestoisen työllisyyden arvellaan lisääntyvän ja työvoiman joustavuus indikoi siten työsuhteiden määräaikaaisuutta. Raja-aluemuuttajia ei motivoi pelkästään palkkaerot, vaan myös työolosuhteet, etäisyys lähimpään mahdolliseen työpaikkaan kotimaassa, muuttajien verkostot sekä kulttuuriset ja kielelliset samankaltaisuudet. Kun raja-aluependelöinti ja kausimuutto ovat liikkuvuuden muotoina lisääntyneet, voidaan tätä muuton muotoa kutsua ”epätäydelliseksi muuttamiseksi”.

Verkkojulkaisut / Web reports

löytyvät osoitteesta:

<http://www.migrationinstitute.fi/pdf/webreports.htm>

Sieltä löytyy myös aiheeseen liittyvä ajankohtainen tutkimus:

Elli Heikkilä & Maria Pikkarainen

"Väestön ja työvoiman kansainvälistyminen nyt ja tulevaisuudessa"

Siirtolaisuustutkimuksia A 30 (220 s.) Englanninkielinen tiivistelmä (7 s.).